

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 14-09-2018
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPISH
Sagsnr.: 1806921
Dok. nr.: 692604

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 28. august stillet følgende spørgsmål nr. 1322 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Flemming Møller Mortensen (S).

Spørgsmål nr. 1322:

”Ministeren bedes redegøre for, hvilke gratis tilbud om test for kønssygdomme – offentlige som private - der i dag findes? Hvordan den geografiske spredning er af disse tilbud, og hvilke muligheder unge i forskellige dele af landet har for at blive testet på en diskret måde? Besvarelsen bedes omfatte såvel tests ved fysisk fremmøde som hjemmetests ”

Svar:

Til brug for min besvarelse af spørgsmålet har ministeriet indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen. Sundhedsstyrelsen oplyser følgende, som jeg kan henholde mig til:

”Sundhedsstyrelsen kan indledningsvist oplyse, at der ikke findes udtømmende opgørelser af samtlige tilgængelige tilbud, og det kan derfor ikke udelukkes, at der kan være flere tilbud end de her nævnte.

Sundhedsstyrelsen vil endvidere gøre opmærksom på, at der er en række infektioner, der kan overføres seksuelt, og som det fremgår nedenfor er det ikke alle tilbud, der omfatter alle infektionerne, idet nogle retter sig mod en eller få enkelte infektioner. Der må skelnes mellem egentlige hjemmetests, dvs. en test, som brugeren selv udfører uden at involvere sundhedspersoner eller laboratorium, og selvopsamlede prøver, dvs. hvor personen selv tager prøven/opsamler prøvematerialet, som derefter analyseres i et laboratorium, som personen skal sende prøven til.

Endelig skal Sundhedsstyrelsen bemærke, at alle tilbud i både offentligt og privat regi skal leve op til sundhedslovgivningens krav ang. videregivelse af helbredsoplysninger, tavshedspligt, information og samtykke osv. hvorfor det altid bør foregå på en diskret måde. For unge under 18 år fastlægger sundhedslovgivningen omfanget af information, som skal deles med indehaveren af forældremyndigheden.

Der findes vederlagsfri tilbud i offentligt regi:

Enhver kan blive testet gratis for kønssygdomme hos sin praktiserende læge. Alle regioner har klinikker for kønssygdomme (venereaklinikker) hvor alle kan blive testet uden henvisning fra egen læge.

Privat praktiserende dermato-venereologer (hudlæger) kan også tilbyde test for kønssygdomme, hvilket (i modsætning til hudsygdomme) ikke nødvendigvis forudsætter henvisning fra egen læge.

Danske Regioner anfører i rapporten Modernisering af specialet dermato-venereologi fra 2016:

”På trods af muligheden for at søge praktiserende dermato-venerolog uden henvisning fra egen læge varetages mange af de venerologiske ydelser af de alment praktiserende læger, eksempelvis diagnostik og behandling af Chlamydia-infektion, som er den hyppigste seksuelt overførte udflydssygdom. Dette skyldes blandt andet at diagnostik hos mænd i dag alene baseres på en simpel urintest. Det samme gør sig gældende for diagnostik og behandling af kønsvorter og herpes, og der er siden sidste modernisering kommet betydeligt mere effektive hjemmebehandlinger på markedet, som egen læge kan udskrive. I speciallægepraksis ses oftest patienter henvist fra egen læge på grund af kønsvorter og/eller herpes, som ikke er velbehandlede eller velkontrollerede efter behandling hos egen læge. Det skyldes muligvis, at der i alle regioner er åbne klinikker til varetagelse af diagnostik og behandling af mere akut symptomgivende kønssygdomme som gonorré, syfilis og herpes genitalis. Dette tilbud om behandling på specialafdeling uden henvisning er velmodtaget af patientgruppen.”¹

Sundhedsstyrelsen har kendskab til følgende tilbud i privat regi, som er gratis for brugerne. Begge foreninger er delvist finansieret af offentlige midler:

Foreningen Sex & Samfund har i samarbejde med en række kommuner tilbud om selvopsamlede prøver for klamydia til unge i bestemte aldersgrupper. De unge tager selv prøven og indsender den derefter til et regionalt laboratorium, hvor prøven analyseres på samme måde, som prøver der f.eks. tages hos den praktiserende læge. Svaret sendes til den unge fra Sex & Samfund sammen med en opfordring til at gå til lægen for at blive behandlet, hvis testen er positiv. Da prøverne analyseres på de offentlige laboratorier, kommer prøvesvar til at fremgå på sundhed.dk og kan dermed ses af forældre til unge under 18, såfremt forældrene logger på.

Ifølge oplysninger fra Sex & Samfund er tilbuddet om selvopsamlet prøve for klamydia tilgængeligt for unge til og med 24 år, der bor i Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune, unge mellem 15-25 år, der bor i Rødovre Kommune eller i Nyborg Kommune samt unge mellem 15-29 år, der bor i Høje-Taastrup Kommune og Lolland Kommune. Sex & Samfund har desuden en klinik i København, hvor personer bosiddende i Region Hovedstaden gratis kan blive testet for kønssygdomme (undtagen hiv, hepatitis og syfilis, da klinikken ikke tager blodprøver, hvilket er nødvendigt for at diagnosticere de infektioner).

AIDS-fondet tilbyder test for hiv og syfilis i deres checkpoints (klinikker i København, Aarhus og Odense). De primære målgrupper er mænd, der har sex med mænd og indvandrere fra egne med høj forekomst af hiv og syfilis. Hvis en test er positiv i checkpoint, skal prøvesvaret bekræftes på hospitalet, hvor evt. videre udredning og behandling også vil foregå.”

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Ida Stube Holst

¹ <https://www.regioner.dk/media/4890/modernisering-af-specialet-dermato-venerologi.pdf>